

Lambert Speelman
Pretoriaan 32A-01
3072 EN Rotterdam

Bijlage(n):

- EU-recht_Interne-Memo_V1.01.docx
- Cv L. Speelman

Ministerie van Justitie en Veiligheid

Minister Sander Dekker
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Rotterdam, 10 november 2018

Mijn kenmerk:

EU-recht/EB-LS/10.11.2018

Betreft:

BEGINSEL VAN LOYALITEIT

“De rechtsstaat is een staat waarin de heerschappij van het recht wordt erkend.”

Weledelachtbare Heer,

Het is 16 oktober 2015 dat ik Zijne Majesteit heb geïnformeerd over ‘De Verwaarloosde Staat’. Nadat Hij deze voor verdere behandeling heeft overgedragen aan het ministerie van Veiligheid en Justitie, dat inmiddels *Justitie en Veiligheid* wordt genaamd, is mij meerdere malen vanuit het Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen door portefeuillehouder persoon E. Juridische en Internationale Zaken namens de Minister bericht gegeven. Behalve de mededeling dat het mijn individuele zorg is, is mij ook medegedeeld dat men mij vanuit het ministerie niet behulpzaam kan zijn.

In het studieboek *Management in Sociaalagogische Beroepen* (2e [grondig bew. en geactualiseerde] ed., 2011) staat: ‘Sander van der Heijden (1977) werkte na zijn studie Bestuurskunde aan de Radboud Universiteit in Nijmegen voor het ministerie van Justitie. Hij ondersteunde diverse directies bij het formuleren van hun missie/visie. Daarnaast voerde hij audits, kwalitatieve en tevredenheidsonderzoeken uit. Bij de Algemene Rekenkamer verrichte hij doelmatigheidsonderzoek, waarbij hij het effect van rekenkameronderzoek op ministeries onderzocht. Sinds 2004 is hij in de onderwijswereld werkzaam en vervult hij verschillende functies bij het tot stand brengen van samenwerking tussen verschillende partners met een maatschappelijke doelstelling. Als projectleider, secretaris of onderzoeker, brengt hij overeenkomsten in beeld op het gebied van beleid, wetgeving en organisatiedoelstellingen. Vanuit zijn verschillende functies heeft hij veel contact met organisaties die actief zijn op het terrein van jeugd en onderwijs: scholen, gemeenten en zorginstellingen. Sinds 2007 is hij werkzaam voor M&O-groep in ‘s-Hertogenbosch.’

Ik analyseer aan de hand van deze informatie het voorwoord van genoemd studieboek, hbo-niveau, een aantal essentiële vraagstukken:

1. “Welk cognitieve functies heeft Sander van der Heijden ontwikkelt ten tijde dat hij zijn studie afrondde?”
2. “Reproduceerde de heer Van der Heijden meer dan alleen maar van feitelijke kennis uit een boek of opleiding?”
3. “Hoe vaardig was deze leidsman in het toepassen van de kennis die hij heeft en het willen leren van de dingen die hij doet en ondervindt?”

4. Niet geheel onbelangrijk: “Overzag hij de gegevens en informatie, kon hij de grote lijnen en samenhang ontdekken?” - deze vraag stel ik m.b.t. het staatsrecht - de organisatie van de overheid, de bevoegdheden van de verschillende overheidsorganen en de relatie overheid – burgers.
5. “Wat betekenen al deze invloeden en ontwikkelingen voor de kwaliteit van de democratische rechtsstaat Nederland?”
6. “Wat is de missie/visie geweest van de diverse directies?”

In een bericht op *eenvandaag.avrotros.nl* lees ik, ik citeer: “Mensen met problemen moeten voortaan minder snel naar de rechter stappen, maar eerder en vaker geholpen worden door een wijkteam met maatschappelijk werkers en bemiddelaars. Op die manier moeten onnodige juridische procedures worden voorkomen. Dat is de kern van een plan waarmee minister Sander Dekker voor Rechtsbescherming de gesubsidieerde rechtsbijstand op de schop wil nemen.”¹

In Rotterdam ben ik naar het college van burgemeester en wethouders gegaan, nadat ik Zijne Majesteit op 16 oktober 2015 de brief had gestuurd. Mijn brief welke door mij per mail naar a.aboutaleb@rotterdam.nl is verzonden, werd op 2 december 2015 voor afhandeling doorgestuurd naar de concerndirectie Maatschappelijke Ontwikkeling. Vervolgens werd met mij vanuit het Wijkteam centrum contact opgenomen door mijnheer B, die naast OGGZ-specialist/Senior-Wijkcoach/Wmo-adviseur ook eigenaar van bedrijf X blijkt te zijn. Bedrijf X is een bedrijf in Bewindvoering en Dienstverlening.

7. Is dit ‘De kern van een plan voor Rechtsbescherming’?

In *Staatkunde, Nederland in drievoud* maken De Jong en Schuszler de grondslagen van de moderne staat inzichtelijk. Zij concentreren zich daarbij op de relatie tussen de staat en het recht. Verschillende opvattingen worden gepresenteerd die de lezer in staat moeten stellen zelfstandig de essentiële vraagstukken te analyseren in de relatie tussen staat en samenleving. Zij delen in hoofdstuk 1 m.b.t. het gezag het volgende mede: ‘Juist door deze bijzondere functies worden aan het overheidshandelen specifieke kwaliteitseisen gesteld, die boven alles berusten op de gedachte dat gezag niet in handen van enkelen moet worden gelegd. Gezag moet worden verdeeld, zodat misbruik (ook van een ‘dictatuur van de meerderheid’) en oneigenlijk gebruik wordt voorkomen.’

Zij stellen ook het volgende: Gegeven de betekenis van democratische rechtsstaat kan een aantal basisregels van de staat worden onderscheiden, zowel voor de structuur, als ook voor het functioneren van de staat.

Voor de structuur van de staat gelden de volgende regels:

- de wetgevende macht en de uitvoerende macht worden door verschillende ambten uitgeoefend;
- er is een volksvertegenwoordiging die het hoogste ambt in de staat vormt en een wezenlijke rol

¹ <https://eenvandaag.avrotros.nl/binnenland/item/minder-snel-naar-de-rechter-bij-conflict-of-probleem/>

speelt in de wetgevende macht;

- er bestaat een onafhankelijke rechterlijke macht, waaraan de bevoegdheid toekomt om besluiten van de uitvoerende macht (bestuursbesluiten) te toetsen aan het geldende recht;
- er zijn meerdere bestuurslagen waarover het staatsgezag wordt verdeeld.

De regels zijn een uitwerking van het algemene beginsel, dat in een democratische rechtsstaat geen bevoegdheid bestaat zonder dat controle kan worden uitgeoefend, of zonder dat over de uitoefening verantwoording moet worden afgelegd (Belinfante en de Reede, 1991). In dit licht verwijzen de eerste drie regels naar de horizontale scheiding van machten en het vierde naar de verticale scheiding van machten.

Er is zoals u bekend zou moeten zijn sprake van de verplichting van elke lidstaat om bij de inrichting van de interne rechtsorde ervoor te zorgen dat de procesregels voor rechtsvorderingen die ertoe strekken de rechten te beschermen die de justitiabelen aan het Unierecht ontleen niet ongunstiger zijn dan die welke voor soortgelijke nationale vorderingen gelden. – *gelijkwaardigheidsbeginsel*

Als zodanig is het toetsen van de ontwikkelingen in de Europese Unie een essentieel onderdeel van het onderhouden van de kwaliteit van de democratische rechtsstaat Nederland.

Verder is er het *gelijkheidsbeginsel*, een algemeen principe dat iedere burger (wettelijk) gelijke rechten en een gelijke behandeling in gelijke gevallen toekent. Het gelijkheidsbeginsel kan gerekend worden tot de gelijkheidsrechten onder de grondrechten en/of mensenrechten en is vastgelegd in veel internationale verdragen. In artikel 1 van de Grondwet komt dit grondrecht tot uiting.

Zoals bekend, staan sinds 1983 in de Grondwet naast de klassieke grondrechten een groot aantal zogenaamde sociale grondrechten. Voor het functioneren van de staat gelden de volgende regels:

- er bestaat geen bevoegdheid dan die welke berust op een voorafgaand wetsbesluit (legaliteitsbeginsel);
- algemeen erkende klassieke grondrechten (bescherming tegen overheidsingrijpen) en sociale grondrechten (aanspraak maken op overheidsingrijpen) worden beschermd, teneinde de menswaardigheid van ieder individu in de samenleving tot gelding te laten komen;
- wetsbesluiten en besluiten van het bestuur moeten in openheid tot stand worden gebracht en zodanig bekend worden gemaakt dat belanghebbenden er in alle redelijkheid kennis van hebben kunnen nemen (openbaarheidsbeginsel);
- belanghebbende burgers worden in de gelegenheid gesteld zich uit te spreken over voorgenomen wetten of besluiten (inspraak), dan wel worden in de gelegenheid gesteld mee te werken aan het totstandkomen van dergelijke wetten of besluiten (participatie).

Klaarblijkelijk wordt er in de praktijk aan een aantal basisregels niet (meer) voldaan. Hierdoor is o.a. de ruimte ontstaan waarin niet alleen sprake kan zijn van misbruik en oneigenlijk gebruik, maar waarin naast een subsidieregeling ook misbruik gemaakt kan worden van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Een Wet die bedoeld is dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en blijven participeren in de samenleving, zorgt daar niet voor, maar wordt misbruikt en oneigenlijk gebruikt. Verdragsbeginselen zijn niet nagekomen, ook zijn bepalingen van het Hof niet opgevolgd.

Niet alleen zijn er maatregelen genomen de verzorgingsstaat om te vormen, waaronder de volgende:

- Het introduceren van financiële incentives (prikkel) als aanvullend sturingsinstrument in de verhouding tussen centrale en lokale overheden, in de verhoudingen met en tussen uitvoerende organisaties en in de verhouding met de consumenten van beleid.
 - Hierdoor worden privaat-instellingen en betreffende beleidsmedewerkers geprikkeld om sneller gebruik te maken van bepaalde zorgvoorzieningen.
- Institutionele herinrichting van de georganiseerde verhoudingen tussen overheid, maatschappelijke organisaties en uitvoeringsorganisaties.
 - Zorginstellingen zijn hierdoor in toenemende mate de dienst gaan uitmaken en ook heeft de toezichthouder nagelaten naar de richtlijnen te kijken.
- Het terugdringen van de discretionaire ruimte (beslissingsvrijheid) in het uitvoeringsproces door aanscherping van wet- en regelgeving, het benadrukken van plichten van burgers en de verdere bureaucratisering van de uitvoering van beleid.
 - Zonder dat gezagsdragers daarbij de rechtsregels naar behoren en in voldoende mate toe te passen.

ook zijn er maatregelen genomen die de doelstellingen in gevaar brengen en die Grondwet en bestuur ondermijnen. Lidstaten zijn, wanneer zij in strijd handelen met hun verplichtingen op grond van het Europees recht, aansprakelijk. De grondslag voor deze aansprakelijkheid betreft het beginsel van gemeenschapstrouw.

‘Het beginsel van loyaliteit (ook wel unietrouw) houdt in, op grond van art. 4 lid 3 VEU, dat lidstaten de verplichtingen van het Europees recht moeten nakomen en geen maatregelen mogen nemen die de verwezenlijking van de doelstellingen van het EU-Verdrag in gevaar kunnen brengen.’²

--

--

Een gang naar de rechter, zo staat in het bericht op *eenvandaag.avrotros.nl*, zorgt ook lang niet altijd voor een oplossing, of verergert het een conflict alleen maar. Dit was mij bij aanvang van de negentiger jaren in enkele gevallen niet ontgaan. Onder andere ten gevolge van overmatige en willekeurige machtsuitoefening, mede door het niet toepassen van de basisregels!

Ik heb als bijlage *EU-recht_Interne-Memo_V1.01.docx* meegestuurd. Ook hier presenteer ik een aantal ontwikkelingen en opvatting en analyseer ik een aantal essentiële vragen m.b.t de relatie staat en samenleving, geconcentreerd op de relatie staat en recht.

In het bericht op *eenvandaag.avrotros.nl* lees ik verder van een Spreekuur in de wijk: ‘Dekker wil laagdrempelig advies beschikbaar maken voor iedereen, online of via juridische spreekuren in bijvoorbeeld bibliotheken en wijkcentra. Daar komen hulpverleners te zitten die de juridische aspecten van een zaak kunnen herkennen, maar ook de weg naar hulp elders weten te vinden. De minister wil dat in een vroeg stadium kritischer wordt geselecteerd wie in aanmerking komt voor rechtsbijstand en wie niet. In de plannen gaat een onafhankelijke instantie die selectie uitvoeren.’

² <https://europadecentraal.nl/wp-content/uploads/2013/01/Verdragsbeginselen.pdf>

Nu wil de minister iets dat al bestaat? Behalve de bepalingen van het Hof is er sinds de Grondwet van 1948 sprake van een *gedecentraliseerde eenheidsstaat*, maar in de tussentijd is Grondwet en bestuur ondermijnd ten gevolge van de diverse maatregelen waardoor het niet (volkomen) functioneert! Inderdaad, het is de overheid zelf die procedures uitlokt!

“Hein Vogel, voorzitter van de Vereniging Sociale Advocatuur Nederland, is sceptisch over de plannen.” Ook ik heb gereede twijfels, bedenkingen, en daarnaast al de nodige ervaring die niet het beoogde resultaat heeft opgeleverd! Wanneer de essentiële vraagstukken worden geanalyseerd bij het voorbeeld in Rotterdam, dan kan dus worden vastgesteld wat er wel en niet deugdelijk aan is. Ook kan de minister zijn eigen visie bijstellen en met een deugdelijk en concreet plan komen. De overheid dient op grond van artikel 3:2 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) de nodige kennis te vergaren omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen. Zoals bekend komt schending van het zorgvuldigheidsbeginsel veel voor, de rechter kan het bestuursorgaan opdragen alsnog de relevante feiten te onderzoeken en vervolgens een nieuw besluit te nemen. Het CAK heeft 4 juli 2018 een beroepschrift ingediend bij de Rechtbank Rotterdam, dit op basis van artikel 6 lid 15 van de Algemene wet bestuursrecht. Het Team Bestuursrecht zal dit op 17 december behandelen.

Het evenredigheidsbeginsel is opgenomen in artikel 3:4 Awb. Overheidshandelen kan ingrijpend zijn voor de burger. De nadelige gevolgen van een besluit mogen echter voor één of meer belanghebbenden niet onevenredig zijn in de verhouding met de tot het besluit te dienen doelen. Indien een overheidsbesluit voor één of meer belanghebbenden toch onevenredig nadelig is, dan dient de overheid dit nadeel door middel van nadeelcompensatie te compenseren. Ook een tegemoetkoming in planschade is een vorm van compensatie waarmee onevenredig nadelige gevolgen kunnen worden voorkomen. In de praktijk komt het veelvuldig voor dat een concrete dreiging niet wordt weggenomen zoals o.a. artikel 262 Burgerlijk Wetboek Boek 1. Een en ander gebeurt op aanwijzing vanuit het juridisch gezag die misleidend zijn. Ook de algemeen directeur heeft geweigerd samen te werken nadat ik 18 augustus 2017 andermaal de verkeerde kant werd opgestuurd. Overal loopt de burger tegen een uitvoerende macht aan die op basis van onvolledige informatie en gebrek aan kennis vanuit regelgeving en bestuur vanuit het Rijk het recht in enorme mate frustrereert.

Gedupeerden worden andermaal doch consequent benadeeld! Al geruime tijd heeft herstel niet plaatsgevonden. De wetgever is gezien een motie d.d. 3 december 2012 al 6 jaar niet in staat gebleken de problematiek die al veel langer bestaat volledig te analyseren. Ik constateer dan ook dat behalve het ontbreken van een deugdelijke en volledige analyse, ook de vaardigheden en de professionaliteit ontbreken. Of is dit laatste inmiddels verholpen? Dan stel ik u de volgende vraag:

8. Op welk termijn zitten wij rondom de tafel en kan ik een vol loon verwachten?

Ook als monteur kreeg ik te maken met Europese richtlijnen, ook als kind heb ik gezien hoe mijn vader en grootvader zijn geconfronteerd met falend overheidsbeleid. In combinatie met andere ontwikkelingen, al dan niet voorzien, is overheidshandelen ingrijpend en is ook kinderarbeid in Nederland niet weg te denken! Overigens biedt dit een sterke basis, mits het uit vrije wil is en niet uit dwang. Noodzaak, daarvoor heeft de overheid wel gezorgd!

Ook in de 21ste eeuw worden kinderen en jongeren geconfronteerd met falend overheidsbeleid en een democratische rechtsstaat waarvan de kwaliteit niet is onderhouden, maar zelfs is aangetast door de maatregelen die meerdere directies en ministeries in de afgelopen 30, 40 en zelfs 50 jaar hebben genomen. Ook burgers hebben niet nagelaten de ruimte te benutten.

9. Op welk termijn kan ik op herstel rekenen?

Ik ben benieuwd naar uw reactie met de antwoorden.

Hoogachtend,

Lambert Speelman